

عدم لبیک به دعوت علی(ع) حجت حضرت است نه دلیل بر عدم حقانیتش

مظلومیت دلیل بر عدم حقانیت نیست. تنها به این علت که اهل حق کم هستند، نباید انسان مسیر حق را ناحق بیندازد.

مظلومیت دلیل بر عدم حقانیت نیست. تنها به این علت که اهل حق کم هستند، نباید انسان مسیر حق را ناحق بیندازد. حق و باطل از نگاه قرآن ارتباطی با کثرت و قلت افراد آن ندارد. در قرآن بسیار بیان شده که انبیای الهی در کمال مظلومیت و تنهایی واقع می‌شدند. عدم لبیک مسلمانان به دعوت حضرت علی(ع) حجت حضرت محسوب می‌شود، نه این‌که دلیلی باشد بر عدم حقانیتش.

حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی رستم‌نژاد، عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این‌که نامه‌های متعددی معاویه به حضرت علی(ع) نگاشته و حضرت به آنها پاسخ داده‌اند، اظهار کرد: شریف رضی این نامه‌ها و پاسخ‌های امیرالمؤمنین(ع) به معاویه را در کتاب نهج‌البلاغه آورده است.

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه با بیان این‌که در یکی از نامه‌هایی که معاویه به حضرت امیر(ع) ارسال کرده و ابن ابی‌الحدید معتزلی در شرح نهج‌البلاغه جلد دوم صفحه 47 این نامه را آورده و شرح کرده است، خاطرنشان کرد: این بیان مشخص می‌کند که در زمان ابن ابی‌الحدید این نامه از جمله نامه‌های مشهور معاویه به حساب می‌آمده است.

رستم‌نژاد عنوان کرد: ابن ابی‌الحدید در ابتدای شرح خود آورده است که «و من کتاب معاویه المشهور الی علی بن ابی‌طالب و عهدك امس تحمل قصیده بیتك لیلا علی حمار و یداك فی یدی ابنیک الحسن و الحسین یوم بویع ابوبکر الصدیق فلم تدع احدا من اهل بدر و السوابق الا دعوتهم الی نفسک و مشیت الیهم بامرأتک و ادلیت الیهم بانبیک و استنصرتهم علی صاحب رسول‌الله(ص)، فلم یجیبک منهم الی اربعة او خمسة و لعمری لو کنت محققا لاجابوک و لکنک ادعییت باطلا و قلت ما لا یعرف و رمت ما لا یدرک و مهما نسیت فلا انسی قولک لابی‌سفیان، حرکک و هیجک: لو وجدت اربعین ذوی عزم منهم لناهضت القوم».

این محقق و پژوهشگر گفت: در این نامه معاویه به حضرت علی(ع) می‌نویسد که اگر تو بر حق بودی تا این اندازه تنها نمی‌ماندی، زیرا تو همسر را شبانه سوار بر مرکبی می‌کردی و دست دو فرزندت را می‌گرفتی و به‌سوی خانه انصار و اهل بدر می‌رفتی و حال این‌که هیچ‌کسی تو را اجابت نکرد.

وی با اشاره به عبارت «فلم یجیبک منهم الی اربعة او خمسة و لعمری لو کنت محققا لاجابوک و لکنک ادعییت باطلا» افزود: معاویه قصد دارد تا از این مطلب در جهت ناحق بودن حضرت علی(ع) استفاده کند، ضمن این‌که معاویه در نامه‌ای دیگر خطاب به حضرت عنوان می‌کند که «تو را همچون انسانی بسته به سوی بیعت بردند، در حالی که تنها بودی و هیچ‌کدام از مسلمین از تو به دفاع برخاستند».

رستم‌نژاد با بیان این‌که بهترین جواب به معاویه را حضرت علی(ع) عنوان کردند، افزود: حضرت علی(ع) در پاسخ به معاویه - و به حق که پاسخ به‌جایی است - چنین می‌نگارند: «و لعمرُ الله لقد أُرِدْتُ أَنْ تَذُمَّ فَمَدَحْتُ وَأَنْ تَقْضَحَ فَأَقْتَضَحْتُ وَمَا عَلَيَّ الْمُسْلِمُ مِنْ عِصَايَةِ فِي أَنْ يَكُونَ مَظْلُومًا مَا لَمْ يَكُنْ شَاكَا فِي دِينِهِ وَلَا مُرْتَابًا بَيِّنِينَ وَ هَذِهِ حُجَّتِي إِلَى عَيْبِكَ قَصْدُهَا وَ لَكِنِّي أَطْلَقْتُ لَكَ مِنْهَا بِقَدْرٍ مَا سَتَحَ مِنْ ذِكْرِهَا؛ به خدا سوگند، خواستی مرا نکوهش کنی ولی ستودی. خواستی مرا رسوا سازی، خود را رسوا ساختی. مسلمان را چه نقصان که بر او ستم رود، هرگاه در دین خود به شک نیفتد و یقینش به تردید نیالاید. قصد من از بیان این سخنان اقامه حجت و دلیل برای چون تویی نیست، این شمه ای است که به خاطر آمد و آن را اظهار داشتم.»

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه ادامه داد: حضرت در پاسخ به معاویه می‌فرمایند که به خدا قسم خواستی مرا رسوا کنی اما خود رسوا شدی، زیرا بر مسلمان ایرادی نیست که مظلوم واقع شود، تا زمانی که در دین خود شک نداشته باشد. از نظر اسلام، همان‌طور که آیات قرآن نیز اشاره دارند، کثرت دلیل بر حق بودن کسی نیست. از منظر قرآنی ره‌پویان حق گاه تنهای تنها هستند، همان‌طور که قرآن از تنهایی حضرت نوح(ع) در میان قومش یاد می‌کند که بعد از گذشت 950 سال تنها عده‌ای انگشت‌شمار به وی ایمان آوردند.

این مدرس حوزه و دانشگاه با اشاره به سخن پیامبر اکرم(ص) که در مورد حضرت علی(ع) فرمودند: «انت منی بمنزلة هارون من موسى» عنوان کرد: هنگامی‌که حضرت موسی(ع) به کوه طور رفت، قوم بنی اسرائیل دست از دین خود کشیدند و هارون را تنها و مظلوم در میان قوم رها کردند.

وی با اشاره به خشم حضرت موسی(ع) از این واقعه و پاسخ حضرت هارون(ع) اظهار کرد: هارون(ع) در برابر موسی(ع) گفت: [171#&](#) قَالَ ابْنُ أُمِّ إِبْنِ الْقَوْمِ اسْتَضَعَّقُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ؛ [هارون] گفت ای فرزند مادرم این قوم مرا ناتوان یافتند و چیزی نمانده بود که مرا بکشند پس مرا دشمن شاد مکن و مرا در شمار گروه ستمکاران قرار مده». (اعراف/150)

این محقق و پژوهشگر با تأکید بر این که با توجه به آیه فوق مظلومیت دلیل بر عدم حقانیت نیست، اظهار کرد: حضرت علی(ع) نیز خود می‌فرماید [171#&](#) أَيُّهَا النَّاسُ! لَا تَسْتَوْحِشُوا فِي طَرِيقِ الْهَدَى لِقَلَّةِ أَهْلِهِ «تنها به علت این که اهل حق کم هستند، نباید انسان مسیر حق را ناحق بپندارد. حق و باطل از نگاه قرآن ارتباطی با کثرت و قلت افراد آن ندارد، ضمن این که ممکن است مسلمانی حق باشد، اما مظلوم واقع شده باشد.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص)العالمیة با بیان این که مظلومیت عیبی بر مسلمان نیست، عنوان کرد: در قرآن بسیار بیان شده که انبیای الهی در کمال مظلومیت و تنهایی واقع می‌شدند و حتی در این مظلومیت کشته می‌شدند [171#&](#) وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ؛ و پیامبران را بناحق می‌کشتند».

رستم‌نژاد با اشاره به بیان حضرت که فرمودند [171#&](#) وَ هَذِهِ حُجَّتِي إِلَى غَيْرِكَ»، تصریح کرد: عدم لبیک مسلمانان به دعوت حضرت علی(ع) حجت ایشان محسوب می‌شود، نه این که دلیلی باشد بر عدم حقانیتشان. اگر مسلمانی مظلوم واقع شود عیبی بر او نیست بلکه ذم بر کسانی وارد است که حق وی را پایمال کرده‌اند. لذا از منظر عقلانی و مبانی قرآنی این مطلب قابل استفاده بر علیه امیر مؤمنان(ع) نیست.